

5. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. № 1906-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
УДК 629.7(043.2)

Ковтун Н. М., студентка,
Факультет економіки та управління,
Запорізька державна інженерна академія, м Запоріжжя
Науковий керівник: Сергієнко Т. І., к.п.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ КОСМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ПОСЛУГ

Як відомо, освоєння космічного простору не тільки дозволяє отримувати значні економічні вигоди, а й породжує проблемні питання, аналогічні тим, з якими стикалося людство в процесі виникнення і розвитку нових галузей і технологій. Головна особливість космічної сфери та її складових полягає у високих темпах якісного розвитку і зростання зусиль різних суб'єктів космічної діяльності, щодо освоєння та використання космічного простору [2, с. 63-64].

Сучасні тенденції розвитку космічної діяльності вимагають активного пошуку Україною свого місця на ринках космічних послуг та в міжнародній системі розподілу праці. Космічні технології для України є одним з важливих факторів, які визначають стратегічне місце держави, а також можливість розроблення сучасних засобів стримування. Доступ у космос об'єктивно підвищує її значущість у відносинах із стратегічними партнерами, процесах інтеграції у світову спільноту розвинених країн, зокрема, в європейській структурі. Загалом, цілеспрямована і послідовна космічна діяльність є ключовим фактором високотехнологічного розвитку держави, підвищення конкурентоспроможності її економіки, збереження суверенітету та зростання міжнародного іміджу [3, с. 18].

Національний ринок космічної продукції та послуг має проблеми, які є не тільки внутрішніми, вони лежать поза його меж та визначаються загальним станом соціально-економічного розвитку держави, розвитком його інноваційної системи. Сьогодні національний ринок космічної продукції та послуг має дуже обмежене інвестування. Тому розвиток цього ринку, потребує державно-правового регулювання для визначення пріоритетів та стратегічних напрямків [2, с. 63].

Сучасною тенденцією розвитку космічної діяльності провідних держав світу є комерціалізація. Цей процес певною мірою торкнувся й України. Відповідні ініціативи Державного космічного агентства України підтримало керівництво держави. Власне, як ст. 4 Закону України «Про космічну діяльність» [1], так і Указ Президента України «Про заходи щодо

використання космічних технологій для інноваційного розвитку економіки держави» відзначають невідкладність робіт з комерціалізації космічних технологій. Указ Президента України «Про заходи щодо дальшого розвитку космічної галузі України» ще раз підкреслює потребу в поглибленні та розробці конкурентоспроможних технологій, які б забезпечили участь вітчизняних підприємств у міжнародних проектах [2, с. 65].

Комерціалізація космічної галузі в Україні повинна стати одним з пріоритетних напрямів, який не тільки забезпечить підвищення віддачі від бюджетних вкладень у космічні розробки, а й стане важливим фактором використання космічних технологій в цивільному секторі економіки.

Зазначене потребує здійснення цілого ряду організаційних заходів:

- проведення інвентаризації космічних технологій та створення їх галузевого реєстру;
- створення галузевого центру комерціалізації космічних технологій;
- приведення нормативно-правової бази захисту інтелектуальної власності України у відповідність до існуючих міжнародних стандартів;
- забезпечення фінансування робіт з комерціалізації космічних технологій [4, с. 20].

Але існують певні проблеми. Однією з них є те, що потрібне формування внутрішнього ринку споживачів комерціалізованих космічних технологій. Зазначене потребує систематичного випуску інформаційних та рекламних бюлетенів, проведення виставок-презентацій, заснування технологічних порталів. Все це має сприяти створенню широкої мережі споживачів космічних технологій.

Державна політика повинна бути націлена на максимально можливе, з урахуванням специфіки національного ринку космічної продукції та послуг, залучення до його діяльності приватного бізнесу. До речі, адміністрація США в управлінських реформах науково-технічного комплексу широко залучає бізнес не тільки до реалізації програм, але й до формування їх цільових установок. Використання схем пайового фінансування фундаментальних і прикладних науково-дослідних робіт розглядають як один із основних напрямків розвитку національної інноваційної системи, одним із провідних ланок якого і є розвиток ринку космічної продукції та послуг.

Безумовно, національні особливості розвитку бізнесу, який концентрується перевагою в низькотехнологічних сферах економіки не стимулюють інтерес приватного капіталу до високотехнологічних сфер економіки, а тим більше - національного ринку космічної продукції та послуг [2, с. 70-72]. Тому державно-правове регулювання в цій сфері є необхідним для підвищення ефективності використання космічного потенціалу, для вирішення актуальних

завдань соціально-економічного, екологічного, культурного, інформаційного і науково-освітнього розвитку суспільства, забезпечення національної безпеки та захисту геополітичних інтересів держави. В Україні щодо державно-правового регулювання було прийнято розпорядження Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року, розроблене Державним космічним агентством України спільно з НАН України, яким визначено концептуальні засади державної політики на довгострокову перспективу.

Зазначений документ визначає стратегію розвитку космічної діяльності, реалізація якої дасть змогу сформувати економічно стійку, конкурентоспроможну галузь національної економіки, що забезпечить провадження космічної діяльності відповідно до сучасних вимог та національних інтересів, і дозволить перетворити її в дієвий інструмент державної політики, включаючи розвиток національного ринку космічної продукції та послуг в Україні.

Література

1. Про космічну діяльність: Закон України від 15 листопада 1996 р. № 502/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>
2. Ракетно-космический комплекс Украины на мировом рынке // Економіка України. – 2008. – № 2 (547). – С. 63-73.
2. Горбулін В. Україна космічна: стартує в майбутнє / В. Горбулін, О. Федоров // Дзеркало тижня. – 2007. – № 31. – С. 12-13.
3. Цисик Н. Комерціалізація космічних технологій – один з пріоритетів космічної діяльності / Н. Цисик // НКАУ. – 2006. – С. 19-22.
4. Концепція державної політики у сфері космічної діяльності на період до 2032 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>

УДК 327.5:629.73(043.2)

Комарніцький В. І., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Череватюк В. Б., к.і.н., доцент

КОНФЛІКТИ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Сьогодні термін «конфлікт» ми використовуємо дуже часто. На цю тему написано безліч журналістських статей і не менше наукових досліджень. І чи не найважливішою проблемою у цій сфері є пошук способів попередження та вирішення конфліктів. Звичайно, всі соціальні конфлікти не можна підігнати під єдину універсальну схему. Є конфлікти типу сутички, де можна розраховувати тільки на перемогу, конфлікти типу